

การศึกษาแรงจูงใจเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง A Study of Motivation for the Development of Agro-Tourism Activities (Orchards) in Rayong Province

ขวัญข้าว พูลเพิ่ม^{1*} ชัยมงคล โฆษิตสุริยะพันธ์² และ พิชญภาพร ศรีบุญเรือง³

^{1*} สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

³ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*ผู้นำเสนอผลงาน Email: kwankhao.poo@kbu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาแรงจูงใจเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) ในจังหวัดระยอง 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองให้เกิดความยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการการสอบถามด้วยแบบสอบถาม นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมสวนผลไม้ในจังหวัดระยอง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีความสวยงามทางภูมิทัศน์และมีกิจกรรมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.64) ด้านการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีระบบ GPS ที่ช่วยในการนำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) มีสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.63) และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68) 2) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ กิจกรรมชิมผลไม้ รับประทานบุฟเฟต์ผลไม้ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.69) กิจกรรมให้สาธิตการปลูกผลไม้และการทำอาหารจากผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73) กิจกรรมจำหน่ายผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของดีเมืองระยอง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.76) กิจกรรมนั่งรถชมสวนผลไม้ มีการบรรยายให้ความรู้จากมัคคุเทศก์ หรือ เจ้าของสวนเรื่องการเกษตร การปลูกผลไม้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.72) และกิจกรรมเรียนรู้และศึกษาดูงานเพื่อศึกษาวิถีชีวิตการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80)

คำสำคัญ: แรงจูงใจการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศไทย ที่สามารถสร้างรายได้หลักให้กับประเทศและสามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้มากกว่า 35 ล้านคนต่อปี และการท่องเที่ยวไทยติดอันดับ 1 ใน 10 สถานที่ชั้นนำของโลก อีกทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีส่วนช่วยกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างกว้างขวางและสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตได้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว, 2563)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับอิทธิพลจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม การสร้างกระแสความนิยมการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ส่งผลให้การมองวิถีการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ได้แก่ เน้นสถานที่ท่องเที่ยวแปลกใหม่ เน้นการเดินทางที่สะดวกสบาย เน้นสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และเน้นกิจกรรมที่สร้างสุขภาพที่ดีสร้างความสุข และสร้างประสบการณ์ โดยกระแสนิยมดังกล่าวก่อให้เกิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปการท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์รายบุคคลมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่เน้นรูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวและวิถีท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสุขภาพมากขึ้น นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่สนใจท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติมากขึ้น (พิชญภาพร ศรีบุญเรือง และ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2564) เป็นการท่องเที่ยวที่ออกไปสัมผัสกับธรรมชาติ เน้นการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม โดยเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนผลไม้ สวนสมุนไพร พาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง เพื่อชื่นชมความสวยงามและเกิดความเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์การรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยอง ประกอบไปด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันหลากหลายไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมรายบุคคลคือการเดินเยี่ยมชมสวนผลไม้ พร้อมกับชิมผลไม้ตามชนิด ทั้งนี้ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการตลาด แล้วยังสามารถซื้อผลผลิตต่าง ๆ ที่ทางสวนจัดจัดขึ้น หรือจะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล ซึ่งเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเฉพาะในช่วงฤดูกาลที่ผลไม้ออกต่าง ๆ สุกพร้อมทาน เช่น การจัดงานวันทุเรียน (สุประภา สมนึกพงษ์, 2560)

จังหวัดระยองจึงถือเป็นอีกหนึ่งจังหวัดยอดนิยมในการเดินทางมาท่องเที่ยวของทั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและชาวไทย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ขึ้นชื่อเรื่องทะเลและเกาะที่มีความงามระดับโลกอย่างเกาะเสม็ดแล้ว ก็ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นสวนผลไม้ที่มีความโดดเด่นในฐานะเมืองแห่งผลไม้ดีดีตะวันออก นอกจากนี้ผลไม้จังหวัดระยองยังถือเป็นของดีประจำจังหวัดและสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดระยองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองได้รับความนิยมและความสนใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอยู่ตลอดๆ ทั้งปี (ข้อมูลจังหวัดระยอง, 2563) งานเทศกาลงานผลไม้และของดีเมืองระยอง ช่วงเดือนพฤษภาคม ช่วงนี้ถือเป็นช่วงทองของผลไม้ที่กำลังออกลูกออกผลกันอย่างถ้วนหน้า นักท่องเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศมางานนี้เพื่อจะได้มีโอกาสมากินผลไม้ที่ตัวเองโปรดปรานกันได้อย่างเต็มที่ในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศได้มาเที่ยวชม และชิมผลไม้คุณภาพของจังหวัดระยอง ภายในงานเทศกาลผลไม้ ะยอง มีกิจกรรมมากมายคอยต้อนรับนักท่องเที่ยว อาทิ สินค้าที่ดีมีคุณภาพผลิตภัณฑ์จากผลไม้ขึ้นชื่ออย่างทุเรียน เงาะ และราชินีผลไม้อย่าง มังคุด การแข่งขันกิน การชมขบวนพาเหรดในเทศกาลผลไม้ที่เต็มไปด้วยผลไม้ต่าง ๆ มากมาย และการเข้าชมสวน ชิมผลไม้ และซื้อผลไม้กินแบบบุฟเฟ่ต์ การจำหน่ายผลไม้จากชาวสวนจำหน่ายอาหารถิ่นสินค้าโอท็อป

ดังนั้น จากแนวโน้มและกระแสความนิยมการเดินทางของนักท่องเที่ยว และการส่งเสริมพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความน่าสนใจ ด้วย องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และสร้างคุณค่าให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดระยองได้ ทำให้มีการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นนำเสนอ คุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จริงและกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ และเพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีรูปแบบที่หลากหลายเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการทำให้นักท่องเที่ยวได้รับการพักผ่อน

หย่อนใจ ความรู้ ความสุขและความสนุกสนานเป็นหลัก จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้กลุ่มผู้วิจัยเล็งเห็นแนวทางการศึกษาแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ส่งผลต่อไปเยือนสวนผลไม้ โดยผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) ในจังหวัดระยองให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดระยองมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง
2. เพื่อเสนอรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) ในจังหวัดระยองสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นสิ่งดึงดูดใจเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวมีประสาทสัมผัสที่ดีเยี่ยมเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้ในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับในปัจจุบันมีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้พัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านการขนส่งการสื่อสารสื่อมวลชนและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยให้นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้และต้องการท่องเที่ยวมากขึ้น (ชูสิทธิ์ ชูชาติ, 2538) แรงจูงใจเกิดจากการที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ และ (Crompton, 1979) แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว (tourism motivation) คือ สิ่งดึงดูดใจหรือสิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการรวมทั้งก่อให้เกิดพฤติกรรมตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการในการท่องเที่ยวการผสมผสานของแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางด้านร่างกายจิตใจและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของบุคคลอย่างต่อเนื่องจนสามารถกระตุ้นด้านกายภาพให้แสดงพฤติกรรมบริการบริโภคสินค้าและบริการการท่องเที่ยวการแสวงหาประสบการณ์ วัตถุประสงค์หมายปลายทางการท่องเที่ยว และสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้นได้แรงจูงใจเหล่านี้ทำให้อารมณ์พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน อีกทั้งแรงจูงใจที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยทางเศรษฐกิจการรองรับสำหรับการท่องเที่ยว ปัจจัยทางภูมิศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ปัจจัยทางสังคมค่านิยมและการตัดสินใจตามสมัยนิยม สรุปได้ว่าแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นบางอย่างของแต่ละบุคคลทางการท่องเที่ยวพฤติกรรมที่มีเป้าหมายนี้จะมีแรงจูงใจเป็นตัวผลักดันรวมอยู่ด้วยจึงส่งเสริมเร่งเร้าให้บุคคลเดินทางมากขึ้นและยังมีอิทธิพลที่ทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันทั้งในด้านพฤติกรรมบริการบริโภคสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่เป็นแรงผลักดันและแรงดึงดูดกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทาง ซึ่งภายใต้ปัจจัยผลึกและดิน อาทิ ความสวยงามแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและเพียงพอ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวตามกระแสนิยม และมีความหลากหลายอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น ล้วนเป็นแรงจูงใจที่จะตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองโดยมีจุดประสงค์เพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อชมการเกษตรที่ผสมผสานกลมกลืนกับธรรมชาติที่มีทัศนียภาพสวยงามในชนบท เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็น ทั้ง

เป็นแหล่งให้ความรู้ทางด้านเกษตรวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในชนบทที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้แก่นักท่องเที่ยวและสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป และค่าบริการท่องเที่ยว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นชนบทให้เกิดประโยชน์ เป็นการช่วยแก้ปัญหาแรงงานที่ว่างงาน (WTO, 2003) เมื่อพิจารณาถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวชนบทที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของชนบทที่เป็นทางเลือกหนึ่งของการขยายการเกษตรและการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชนชนบท เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสและมีประสบการณ์ในการใช้การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะต้องมีลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบที่ดีเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ดังนี้ 1) ภายในแหล่งท่องเที่ยวให้ความรู้ทางด้านเกษตรวิถีชีวิตและวัฒนธรรม 2) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรม 3) สิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม 4) แหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยวอย่างครบครันและเพียงพอ 5) ภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือบริเวณใกล้เคียงต้องสินค้าและบริการไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยต้องมีความสะอาดปลอดภัยและถูกสุขอนามัย (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2551; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540; เพ็ญกรณ สงขลา, 2554)

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว จะให้ประสบการณ์ด้วยการทำกิจกรรมให้ทำ เช่น ชมสวนผัก ผลไม้ ปลูกและเก็บเกี่ยวพืชผักไม้ ดูแลคูนสัตว์ สักรวจฟาร์ม ไปจนถึงเข้าคลาสหัดทำอาหาร นอกจากนี้จะได้ประสบการณ์ใหม่แล้วยังมีจุดเด่นที่ให้ความรู้สึกเหมือนได้ผจญภัยด้วย

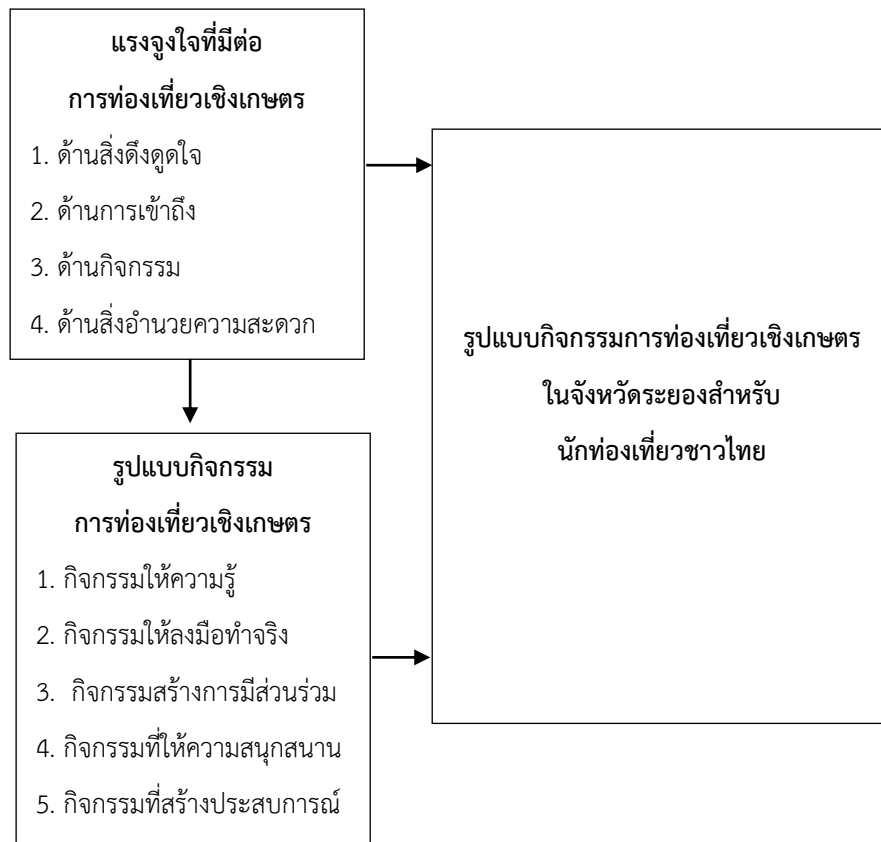
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การประยุกต์ใช้มิติของการสร้างความน่าหลงใหลให้แก่แหล่งท่องเที่ยวจากทฤษฎี Destination Fascination Scale Model (DFS Model) ของ Liu et al., (2017) เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีดังนี้ 1) กิจกรรมต้องมีความดึงดูดใจ (Attractiveness) ด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สวยงาม ความมีเสน่ห์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้กลับมาเยือนซ้ำได้อีก 2) ความหลากหลาย/ความอุดม (Richness) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย นำมาสร้างสรรค์กิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน และได้รับความรู้ และมีกิจกรรมทางเลือกให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางมาเยี่ยมชม 3) ความเหมาะสม/ลงตัว (Fitness) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม/ลงตัว มีความสอดคล้องกับการรับรู้และภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในความนึกคิดของนักท่องเที่ยว 4) ความเป็นมิตร (Friendliness) ของคนในท้องถิ่น ในฐานะเจ้าบ้าน/ผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว คอยดูแลและให้การต้อนรับที่ดี

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะมีกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Research Conceptual Framework)

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่สังเคราะห์และประมวลมาในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่ 10 สวนผลไม้ ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและมีชื่อเสียงในจังหวัดระยอง และจากการแนะนำหรือเนื้อหาจากเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ จำนวน 10 เว็บไซต์ โดยนำมาจัดลำดับความยอดนิยม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในสวนผลไม้ 10 แห่ง ในจังหวัดระยอง โดยใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจนของ W.G. Cochran ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ 384 คน และคณะผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนให้เป็น 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และใช้วิธีคัดเลือกโดยถือเอาความสะดวก (Convenience Sampling) ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล และตามสถานการณ์ที่เป็นจริงในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของงานวิจัย เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ (1) เป็นข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว (2) องค์ประกอบของแรงจูงใจการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง (3) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง และ (4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีเกณฑ์การกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ดังนี้ 4.21 – 5.00 = มากที่สุด, 3.41– 4.20 = ระดับมาก, 2.61 – 3.40 = ปานกลาง, 1.81 – 2.60 = ระดับน้อย และ 1.00 – 1.80 = น้อยที่สุด และ การตรวจสอบเครื่องมือเชิงปริมาณ ใช้วิธีการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกัน ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาเยี่ยมชมสวนผลไม้ทั้ง 10 แห่ง โดยเป็นการคัดเลือกประชากรแบบบังเอิญ จำนวน 400 ชุด เข้าไปเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลสถานการณ์จริงมากที่สุด โดยใช้ระยะเวลาในเก็บแบบสอบถามประมาณ 4 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หลังจากการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมประยุกต์ทางสถิติ สำหรับสถิติขั้นพื้นฐาน (SPSS) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณเพื่อแสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของที่ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากการสอบถาม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย เพศหญิง ร้อยละ 65 เคยมีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้) มากกว่า 2 ครั้ง จัดการเดินทางเองทั้งหมด มีความตั้งใจมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อชิมผลไม้มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแรงจูงใจและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยองที่ส่งผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง โดยผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย

แรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
ด้านสิ่งดึงดูดใจ			
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีความสวยงามทางภูมิทัศน์และมีกิจกรรมที่หลากหลาย	4.38	0.64	มากที่สุด
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)อยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของท่าน	3.91	0.89	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับครบครัน	4.13	0.70	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีกิจกรรมที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน	4.19	0.73	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีการให้บริการที่ดี	4.35	0.76	มากที่สุด
รวม	4.19	0.72	มาก

ด้านสิ่งดึงดูดใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) มีความสวยงามทางภูมิทัศน์และมีกิจกรรมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.64)

แรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
ด้านการเข้าถึง			
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีการเข้าถึงได้หลายรูปแบบได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง วินมอเตอร์ไซด์	3.86	0.64	มาก
2. ท่าเลที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)อยู่ใกล้ใจกลางเมือง	3.73	0.89	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีจุดสังเกตที่สามารถเห็นได้โดยง่าย	4.07	0.70	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีสภาพการจราจรที่คล่องตัว	4.10	0.73	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีระบบGPS ที่ช่วยในการนำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	4.35	0.76	มากที่สุด
รวม	4.02	0.74	มาก

ด้านการเข้าถึง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีระบบ GPS ที่ช่วยในการนำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65)

แรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
1. กิจกรรมภายในสวนผลไม้ที่ให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย	4.29	0.68	มากที่สุด
2. มีกิจกรรมการเกษตรภายในแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิเช่น รับประทานบุฟเฟต์ผลไม้ เก็บผักให้อาหารสัตว์ ทำอาหารเพื่อสุขภาพ แปรรูปผลไม้แช่อิ่มและอบแห้ง	4.22	0.89	มากที่สุด
3. ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมมีความเหมาะสมราคาย่อมเยาว์	4.00	0.77	มาก
4. กิจกรรมในสวนผลไม้สามารถทำได้ทุกเพศ ทุกวัย	4.28	0.69	มาก
5. กิจกรรมชมสวนผลไม้ไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.21	0.69	มากที่สุด
รวม	4.20	0.74	มาก

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมที่ให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68)

แรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีบริการนำชมมัคคุเทศก์	4.02	0.64	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีห้องสุขาเพียงพอต่อความต้องการ	4.17	0.89	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีร้านอาหารและเครื่องดื่มให้บริการเพียงพอต่อความต้องการ	4.12	0.68	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและมีจุดให้บริการนักท่องเที่ยวที่เพียงพอต่อความต้องการ	4.18	0.76	มาก

แรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้)มีสัญญาณ โทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	4.32	0.63	มากที่สุด
รวม	3.46	0.70	มาก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) มีสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) ในจังหวัดระยองสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

รูปแบบกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
1. กิจกรรมนั่งรถชมสวนผลไม้ มีการบรรยายให้ความรู้จาก มัคคุเทศก์ หรือ เจ้าของสวนเรื่องการเกษตร การปลูกผลไม้	4.17	0.72	มาก
2. กิจกรรมชิมผลไม้ รับประทานบุฟเฟต์ผลไม้	4.29	0.69	มากที่สุด
3. กิจกรรมเรียนรู้และศึกษาดูงานเพื่อศึกษาวิถีชีวิตการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.14	0.80	มาก
4. กิจกรรมจำหน่ายผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษและผลิตภัณฑ์ ทางการเกษตรของดีเมืองระยอง	4.18	0.76	มาก
5. กิจกรรมให้สาธิตการปลูกผลไม้และการทำอาหารจาก ผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ	4.20	0.73	มาก
รวม	4.16	0.75	มาก

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมรับประทานบุฟเฟต์ผลไม้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย และเทคนิคการจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Route trip) ทั้งนี้ แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน ตลอดจนได้รับการส่งเสริมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยและถูกสุขอนามัย ซึ่งจะเป็นจุดขายสำคัญในยุคการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) ที่จะสามารถจูงใจนักท่องเที่ยวคนไทยให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และเม็ดเงินเหล่านี้จะช่วยพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ สอดคล้องตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ประกอบการและชุมชน ได้รับการยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ที่ดีขึ้น เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้มีรายได้กระจายสู่เศรษฐกิจในท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้องมีการปรับตัวสู่การท่องเที่ยวแบบนิวนอร์มอลบนพื้นฐานความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว พันธมิตรทางภาคการท่องเที่ยวระดมความคิดเห็นช่วยกันส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเพิ่มศักยภาพแก่เกษตรกรให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน อีกทั้งการพัฒนาปรับเปลี่ยนกิจกรรมบนพื้นที่การเกษตรของตนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐานมีความปลอดภัย สิ่งที่สำคัญนับจากนี้ คือ การ Upskill Reskill บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการทำดิจิทัลแพลตฟอร์มให้เกิดในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของไทยให้สามารถพร้อมปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาแรงจูงใจเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง ได้ผลการวิจัย เพื่อเสนอรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

จากผลการศึกษา พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง สิ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้) จังหวัดระยอง คือ ด้านความสวยงามทางภูมิทัศน์และมีกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิเช่น ความสวยงามทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้กับทะเล หรืออยู่ในพื้นที่ที่มีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งมีการตกแต่งสถานที่ให้มีความเป็นธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และมีกิจกรรมการชิมอาหารพื้นเมือง กิจกรรมให้อาหารสัตว์ กิจกรรมนั่งรถรางชมสวน กิจกรรมชมสวนดอกไม้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้) เป็นต้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมายังพื้นที่ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ (นภดล แสงแข และคณะ, 2563) ที่อธิบายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร(สวนผลไม้) กิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละสวนนั้นมีแตกต่างกันออก อาทิเช่น กิจกรรมการชิมผลไม้บุฟเฟ่ต์ การนั่งรถรางชมสวน การชิมอาหารพื้นเมือง การให้อาหารสัตว์ การถ่ายรูปชมสวนดอกไม้ การชมสวนผักไฮโดรโปนิก เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และแต่ละกิจกรรมของบางสวนนั้นมีมีคุณค่าที่น่าสนใจ มีผู้คอยให้การดูแลความปลอดภัยตลอดระยะเวลาการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรดังกล่าว เพราะความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงมากที่สุด (ประกอบศิริ ภักดีทิณีจ และ ปานณนาถ บัวเงิน, 2561) ความสอดคล้องกับ กิจกรรมที่ให้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสวนผลไม้มีบริการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น ความปลอดภัยในการรับทานผลไม้จากต้น ซึ่งต้องได้รับความปลอดภัยปราศจากสารเคมีตกค้าง อันจะเป็นก่อให้เกิดโรคร้ายต่างๆ ตามมา จึงต้องทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่นในการชิมผลไม้ ว่าถูกสุขอนามัย มีความปลอดภัย นักท่องเที่ยวสามารถรับประทานได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (เจษฎา นกน้อย, 2559) ที่อธิบายถึง กิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพแหล่งที่ตั้งในแหล่งธรรมชาติ หรือบรรยากาศภายในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว เหมาะแก่การชิมผลไม้ หรือพักผ่อนเพื่อทำ

กิจกรรมได้อย่างเพลิดเพลิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ชุตินา เหล่าทวิสุข และ อุดมศักดิ์ ศิลประชาวงค์, 2560) กิจกรรมที่ทำการเข้าถึงที่สะดวกสบาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอพร้อมใช้งาน ล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้ได้สัมผัสและใกล้ชิดกับธรรมชาติ อย่างเช่น ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ของผลไม้ และผลิตผล ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการควรรักษาสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ ให้มีความสวยงามและควรดูแลรักษาความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดีเสมอ ควรมีการปรับราคาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและนักท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการควรมีกิจกรรมรับประทานบุฟเฟต์ผลไม้ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการ และดึงดูดนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนผลไม้) จังหวัดระยอง และกิจกรรมให้อาหารสัตว์ ไม่จำเป็นที่จะต้องมีในสวนผลไม้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความสนใจน้อยและเป็นการทารุณกรรมสัตว์

หน่วยงานภาครัฐ ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทางเพื่อการพัฒนาและสร้างรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับจังหวัดและระดับประเทศให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีภาพลักษณ์และชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดีที่สุด

การวิจัยการท่องเที่ยวควรบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีในการวิจัยที่สอดคล้องกับการให้ความสำคัญกับการสร้างจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวใหม่ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์แท้จริงของพื้นที่ที่ทำวิจัยเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกกลุ่มสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ให้ตอบโจทย์นักท่องเที่ยวรายบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้านการเกษตร และนำไปใช้เป็นแนวทางนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือสินค้าการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). *แผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จังหวัดระยอง. (2564). *ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดระยอง*. จาก www.rayong.go.th.
- เจษฎา นกน้อย. (2559). การท่องเที่ยวเชิงเกษตร: แนวคิดและประสบการณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 36(2), 157-169
- ชุตินา เหล่าทวิสุข และ อุดมศักดิ์ ศิลประชาวงค์. (2560). การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาเทศกาลบุฟเฟต์ผลไม้ จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. *วารสารพัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์*, 11(2), 118-139.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). *องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว*. [ม.ป.ท.]. จุลสารการท่องเที่ยว (จุลสาร).
- ตันติกร โคตรซารี, จินณพัช ปทุมพร, และราณี อธิชัยกุล. (2564). จุดหมายปลายทางและความจงรักภักดีของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(2), 727-743.
- ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป. (2557). รูปแบบธุรกิจและการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. *วารสาร Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 7(3), 310-321.
- เทพกร ณ สงขลา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการใช้ทรัพยากรเกษตรของชุมชน. *กรณีศึกษาท่องเที่ยวเชิงเกษตรข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *วารสารคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์*, 6(2), 1-12.

- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). การวิเคราะห์จุดยืนผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทยและนานาชาติ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- นภดล แสงแข, วราภรณ์ ศรีบัณฑิต, นิศารัตน์ แสงแข, กัลยรัตน์ เจียมโฆสิต, และรมิดา กาญจนวงศ์. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดจันทบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 9(1), 123-136.
- นืออน ศรีสมยง. (2545). *ความร่วมมือของภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ประกอบศิริ ภัคตีพินิจ และ ปานณนาถ บัวเงิน. (2561). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ชุมชนกัวนพะเยา. *วารสาร WMS Journal of Management, Walailak University*, 7(1), 93 – 102.
- ปิ่นฤทัย คงทอง และวีรยา มีสวัสดิกุล. (2562). แนวทางการจัดการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในฐานะจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. *วารสารมหาวิทยาลัยดุสิตธานี*, 13 (1), 403-414.
- พิชญพร ศรีบุญเรือง และฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2564). การพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวศักยภาพสูงในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 14(1), 1 – 13.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *New Normal. รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว*, 1(4) , กรกฎาคม – กันยายน 2563.
- สุประภา สมนักพงษ์. 2560. แนวโน้มและการตลาดการท่องเที่ยว 4.0 ประเทศไทย. *วารสาร Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(3), 2055-2068.
- Crompton, J. L. (1979). Motivations for pleasure vacation. *Annals of Tourism Research*, 6(4), 408-424.
- Liu, Wang, Huang, and Chen. (2017) Destination Fascination: Conceptualization and Scale Development. *Tourism Management*, 63 (Issue C), 255-267.
- United Nations World Tourism Organization. (2003) *Tourism Highlights*. [online: <https://www.eunwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284406647>.]